

Zaaknummer	2198016
Portefeuillehouder	Mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Voorstel	Renovatie Prinses Beatrixbrug

Aan de raad,

1. Beslispunten

- Kennis nemen van het (concept) Definitief Ontwerp voor de renovatie van de Prinses Beatrixbrug;
- Beschikbaar stellen van een krediet van € 1.125.000 voor uitvoering van de renovatie via een versnelde procedure.
- De gemiddelde kapitaallast van circa € 10.000 van de extra investering van € 245.500 opnemen in de begroting 2022.

2. Inleiding

De Prinses Beatrixbrug, gelegen in de Burgemeester M.P. van Wettumweg, bevindt zich in slechte staat en is dringend toe aan groot onderhoud. Uit voorzorg is medio 2020 een beperking qua toegestane aslasten en totaalgewicht ingesteld. Het betreft een ophaalbrug, bestaande uit twee betonnen aanbruggen en een val van stalen liggers met daarop een houten rijdek. De brug dateert uit 1939 en heeft een monumentale status (gemeentelijke monument). Het monumentale karakter van de brug moet behouden blijven.

Vorig jaar is de toestand van de brug onderzocht en op basis hiervan is inzicht verkregen in de benodigde maatregelen om de brug voor de lange termijn in stand te houden. Omdat er specialistische kennis nodig is voor het resterende deel van de voorbereiding en de uitvoering van de renovatie, hebben wij een eigen adviseur ingeschakeld en (na een tussentijdse aanbesteding) tevens een aannemer en constructeur geselecteerd.

Aan de diverse onderdelen van de brug zijn de volgende maatregelen nodig:

- Remming- en geleidewerken: renoveren (onderhouden en deels vervangen).
- Betonwerk aanbruggen: waar nodig herstellen en aanbrengen kathodische bescherming.
- Val (beweegbaar dek): volledig vervangen.
- Bovenbouw en bedieningshuis: herstellen en conserveren in oorspronkelijke kleurstelling.
- Verharding, rijjzers en beschoeiing: waar nodig herstellen.

Gelet op de aard van de schades aan het val en de urgentie van het onderhoud loopt de gemeente vanuit haar positie als wegbeheerder momenteel risico's ten aanzien van veiligheid en aansprakelijkheid. Om deze risico's zo goed mogelijk te beheersen is in de opdracht voor dit project door ons aangegeven dat het zeer wenselijk is om in ieder geval de vervanging van het val nog dit jaar uit te voeren.

Gezien deze opgave zijn er vooral twee grote uitdagingen:

1. In de techniek: de grootste uitdaging hierbij is om het val van de brug te vervangen binnen de bestaande configuratie van de brug, waarbij zoveel mogelijk onderdelen van het monument behouden moeten blijven. We zijn daarmee voortvarend aan de slag: sinds vaststelling van de opdracht in februari jl., hebben we tezamen met onze bouwteampartners in de afgelopen twee maanden de benodigde maatregelen verder uitgewerkt, de uitgangspunten voor de renovatie afgestemd met de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed (CRK&E) en met

inachtneming van aanbevelingen van de commissie een Voorlopig Ontwerp (VO) opgesteld. Inmiddels hebben we dit verder uitgewerkt tot een concept Definitief Ontwerp (c-DO).

2. In de tijd: om de renovatie van de brug daadwerkelijk nog dit jaar te kunnen realiseren, dient binnenkort al opdracht gegeven te worden voor de bouw van het val, terwijl er nog geen uitvoeringskrediet beschikbaar is en een besluit hierover op basis van de eerstvolgende normale besluitvormingsprocedure door uw raad mogelijk pas in september te voorzien is. Bijkomend punt hierbij is dat er op het moment van schrijven van dit voorstel zelfs nog geen Definitief Ontwerp (DO) en daarbij passende kostenraming is. We hebben wel een raming passend bij het c-DO.

Om de opgave tijdig te kunnen uitvoeren, dienen de projectstappen elkaar snel op te volgen. Het beschikbare tijdsbestek vraagt om een planning die zeer krap is. Gelet op de onzekerheden en afhankelijkheden in het vervolgproces is het voor het projectteam een enorme uitdaging om de klus binnen het aangegeven tijdsbestek te klaren. Het is eventueel mogelijk, maar dan dient de gemeenteraad in te stemmen met een aangepaste besluitvormingsprocedure, waarbij versneld een uitvoeringskrediet beschikbaar wordt gesteld.

3. Beoogd effect

Het doel van het project is om het groot onderhoud aan de Prinses Beatrixbrug zodanig uit te voeren, dat deze brug de komende 25 jaar probleemloos kan functioneren en veilig blijft, zonder dat er opnieuw groot onderhoud nodig is. De conservering van de bovenbouw dient zodanig te worden uitgevoerd dat na gereedkomen van het project de komende 10 jaar niet opnieuw conserveringswerk nodig is. De schades aan het betonwerk worden zodanig hersteld dat er de komende 25 jaar geen groot onderhoud nodig is. Het val wordt vervangen door een onderhoudsvriendelijke constructie met een levensduur van minimaal 50 jaar. Daarbij blijft de huidige doorvaarthoogte van de brug minimaal behouden. Het aanzicht van de brug blijft, gelet op de monumentale status van de brug, ongewijzigd.

4. Argumenten en onderbouwing

- *Aandachtspunten vervangen val* – de werkzaamheden aan het val van de brug zijn het meest ingrijpend, ook omdat het een monument betreft. Het oplappen van de huidige constructie van het val (stalen liggers met een houten rijdek) is gezien de schade aan de brug en de financiële risico's niet raadzaam. Bij de afweging hierover spelen ook criteria als duurzaamheid, toekomstig(e) onderhoud(skosten) en ontwerpeisen een belangrijke rol. Bovendien weegt mee dat de Burg. M.P. van Wettumweg een van de (slechts) drie toegangswegen tot Naarden-Vesting is. Met oog daarop moet het nieuwe val het verkeersaanbod zonder beperkingen ten aanzien van het gewicht van voertuigen kunnen afwikkelen. Om aan alle randvoorwaarden te kunnen voldoen en de projectdoelstellingen te behalen is het vervangen van het huidige houten brugdek voor een stalen dek de enig haalbare optie.
- *Constructief overleg met CRK&E* – direct bij aanvang van de bouwteamfase hebben wij afstemming gezocht met de CRK&E over de ontwerpogave en de uitgangspunten van de renovatie van de brug. In een drietal vooroverleggen is de commissie meegenomen in de onderzoeksbevindingen, de noodzakelijke werkzaamheden, de beeldkwaliteitsaspecten en de voorstellen voor de verdere uitwerking van het ontwerp. Het bouwteam heeft op diverse aanbevelingen van de commissie een terugkoppeling gegeven, referentiebeelden getoond en ook de eerste bevindingen naar aanleiding van het ontwerpwerk met de

commissie gedeeld. Daarbij zijn de (on)mogelijkheden ten aanzien van de vervanging van het val uitgebreid aan bod gekomen en specifiek gemotiveerd. De commissie gaat mee in de keuze om het huidige val niet exact na te bouwen, maar deze wel zoveel mogelijk daarop te laten lijken en het huidige boven- en zijaanzicht te behouden. Diverse aanbevelingen van de commissie kunnen in het ontwerp worden gerealiseerd. Zo wordt de bestaande brugleuning gedemonteerd en volledig hergebruikt in de nieuwe constructie en wordt de bovenbouw van de brug conform oorspronkelijke vorm en kleurstelling gerenoveerd. De commissie heeft haar goedkeuring gegeven aan het voorgestelde Voorlopig Ontwerp en haar waardering uitgesproken voor de zorgvuldigheid waarmee het bouwteam te werk gaat.

5. Houd rekening met en onderbouwing

- *Benodigde scope-uitbreiding* – op basis van aanvullend onderzoek en uitgevoerde controles tijdens de voorbereiding in de bouwteamfase is recentelijk geconstateerd dat de scope van de werkzaamheden uitgebreid moet worden, om een verantwoord eindresultaat te bereiken.

Deze noodzakelijke uitbreiding (ten opzichte van de opdracht) van de scope betreft:

- Vervangen van de hoofddraaipunten
- Vervangen van de rijjzers
- Vervangen van de oplegblokken
- Veilig werken met Chrom 6 (aangetroffen in het schilderwerk van diverse onderdelen van de brug).

Uitbreiding van de scope heeft vanzelfsprekend een kostenverhogend effect.

- *Afweging kostenbesparing* – omdat de brug slechts een beperkt aantal maal per jaar gedraaid wordt, heeft ons college onderzocht of er kosten bespaard kunnen worden door gebruik te maken van een alternatieve oplossing met een vaste (niet beweegbare) brug. Daarvoor hebben we drie mogelijk opties qua materiaal afgewogen: beton, staal en composiet. Ook bij toepassing van een vaste brug is een uitvoering in staal voor de Beatrixbrug het meest efficiënt en voor de hand liggend. De eenmalige besparing bij vervanging met een vast stalen brugdeel is echter zeer beperkt; slechts ca. €40.000 (omdat de draaipunten dan niet vervangen hoeven te worden). Daar staat tegenover dat, wanneer er in die situatie toch een vaartuig moet passeren (bijvoorbeeld ten behoeve van de nabijgelegen woonboten of onderhoud aan de waterwerken rond de Vesting), de te maken kosten de eerdere besparing al snel gaan overstijgen, omdat het brugdeel dan met een kraan volledig uitgehesen moet worden. Dat is altijd omslachtiger en dus duurder dan bij een beweegbare brug en brengt bovendien ook meer hinder voor de omgeving met zich mee. Andere nadelige consequenties van vervanging met een vast brugdeel zijn dat dit, afhankelijk van de vormgeving (in meer of mindere mate) al snel leidt tot een aantasting van het monument en af doet aan de bevaarbaarheid van de Vestinggrachten voor vaartuigen groter dan kleine roei- of motorbootjes. Het college acht het dan beter om de brug draaibaar te houden en (op termijn) eventueel te besparen door de brug handbediend te maken (brug draaien m.b.v. een slinger).
- *Voorbehoud benodigd uitvoeringskrediet* – in het huidige stadium (concept-DO) van het project moeten we een voorbehoud maken ten aanzien van de uiteindelijk te verwachten uitvoeringskosten. Vanwege de zeer recentelijke constatering van de noodzakelijke scope-uitbreiding, zijn er nog een aantal onzekerheden. Omdat nog niet alle kosten bekend zijn stellen wij voor om nu een extra risicoreservering op te nemen in het uitvoeringskrediet en

dit alvast beschikbaar te stellen op basis van het c-DO. Zodoende behouden we voortgang in het proces. Mocht blijken dat dit krediet op basis van het nader te detailleren Uitvoeringsontwerp niet helemaal toereikend is, dan zullen wij dat rapporteren en kan er met een later voortgangsverslag een aanvullend krediet aangevraagd worden.

- *Beoogde doorlooptijd vraagt om versnelde kredietverstrekking* – om de renovatie van de Prinses Beatrixbrug daadwerkelijk nog dit jaar in gang te kunnen zetten, dient naar verwachting omstreeks juni al opdracht verstrekt te worden voor de uitvoering van de renovatie. Dan zijn namelijk de eerste betalingen aan de aannemer nodig, o.a. vanwege leveranties voor de bouw van het val. Wij stellen uw college daarom voor om **na overleg met de agendacommissie** de besluitvormingsprocedure voor dit voorstel aan te passen en de gemeenteraad te vragen uiterlijk op 16 juni het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen. Wanneer het uitvoeringskrediet later beschikbaar gesteld wordt, is het niet mogelijk om de renovatie nog dit jaar uit te voeren. De eerstvolgende mogelijkheid is dan ruim een half jaar later, omstreeks mei/juni 2022. De consequentie hiervan is dat de brug langer gemonitord moet worden en er tussentijds extra maatregelen en kosten nodig zijn om de brug over de winterperiode veilig begaanbaar te houden.

6. Duurzaamheid

Bij de keuze voor een volledig stalen val hebben duurzaamheidsoverwegingen een belangrijke rol gespeeld. Enkele overwegingen:

- Staalproducten hebben een lange levensduur. Staal toegepast in infrastructuur en gebouwen kan zelfs tot 100 jaar of langer meegaan.
- Staal is het meest hergebruikte materiaal ter wereld en dus erg geschikt voor een circulaire economie, omdat dit materiaal het mogelijk maakt om producten te hergebruiken en te recyclen. De toepassingsmogelijkheden bij recyclen zijn groot.
- Het meeste staal is al gerecycled en aan het eind van de levensduur zal het weer worden gerecycled – steeds zonder verlies van zijn kwaliteiten.
- Een stalen brugdek heeft een langere levensduur dan een houten brugdek.
- Een stalen brugdek is onderhoudsvriendelijker dan een houten brugdek.
- Met een stalen brugdek kan het huidige aanzicht van de brug goed behouden worden en dat is van groot belang vanwege de monumentale status van de brug.
- Met een stalen brugdek kan met inachtneming van de gestelde eisen, de meest slanke en gewicht besparende constructie gerealiseerd worden. Dat is nodig om de brug in haar gewenste vorm en functionaliteit (zonder gewichtsbepierking, met de huidige doorvaarthoogte en nog steeds volledig draaibaar) te behouden. Gelet op de gestelde eisen is een stalen dek de meest optimale keuze voor een duurzaam en functioneel behoud van het gemeentelijk monument voor de toekomst.

7. Financiële onderbouwing

In de huidige fase van het project (concept-DO) ramen wij de kosten voor realisatie van het project op € 1.400.000. Na aftrek van het reeds beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet resteert een benodigd uitvoeringskrediet van € 1.125.000.

Dekking

In de begroting is voor dit project rekening gehouden met een vervangingsinvestering van € 1.154.500. Gelet op de bovengenoemde realisatiekosten van € 1.400.000 is in de meerjarenbegroting 2021-2024 geen dekking voor kapitaallasten van de extra investering van

€ 245.500. De gemiddelde kapitaallast hiervan bedraagt circa € 10.000 en wordt meegenomen bij het opstellen van de begroting 2022.

8. Communicatie en participatie

De renovatie van de Beatrixbrug is een vervangingsopgave en betreft werkzaamheden aan een gemeentelijk monument. De renovatie is gebonden aan strenge eisen van de welstand. Er is geen beleidsvrijheid of ruimte voor participatie aangaande het ontwerp. Dit neemt niet weg dat er ten behoeve van dit project zorgvuldig wordt gecommuniceerd met belanghebbenden. Op basis van een inmiddels uitgevoerde stakeholdersanalyse richt de communicatie tijdens het project zich op het informeren van partijen met een algemeen belang en het nader afstemmen met partijen die direct in hun bedrijfsvoering (zowel over de weg als over het water) worden geraakt door de onderhoudswerkzaamheden aan de brug. Daartoe wordt een BLVC-plan opgesteld. Een ander belangrijk aandachtspunt betreft evenementen in Naarden-Vesting. De huidige planning van de uitvoering van de werkzaamheden is juist ook met oog op geplande evenementen, zoals het Fotofestival en de Sinterklaasintocht, zorgvuldig gekozen.

9. Uitvoering / tijdspad

Vorbereiding – opstellen Uitvoeringsontwerp:	mei - juni 2021
Productie van het nieuwe val van de brug:	juli - oktober 2021
Uitvoering herstelwerk (gedeeltelijke stremming):	augustus - oktober 2021
Uitvoering herstelwerk (volledige stremming):	medio oktober – medio november 2021

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester

Bijlage(n)

- 1 A t/m D. Concept Definitief Ontwerp
2. A t/m C. Verslagen bespreking CRK&E

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel 'Renovatie Prinses Beatrixbrug' met zaaknummer 2198016 van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit

- Kennis nemen van het (concept) Definitief Ontwerp voor de renovatie van de Prinses Beatrixbrug;
- Beschikbaar stellen van een krediet van € 1.125.000 voor uitvoering van de renovatie via een versnelde procedure.
- De gemiddelde kapitaallast van circa € 10.000 van de extra investering van € 245.500 opnemen in de begroting 2022.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren,
gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier

De voorzitter

mevrouw drs. M.G. Knibbe

drs. H.M.W. ter Heegde